

ÚHEL POHLEDU

Absence naděje na lepší scénář

Rusko a Hamás k sobě mají blízko. Spojuje je například zájem na vzniku jiných center síly, než jsou jen USA

LIBOR DVOŘÁK
komentátor
Českého rozhlasu

Ač se to na první pohled nezdá zrovna pravděpodobné, Rusko a Hamás už dlouhou dobu udržují nadstandardní vztahy a vykazují celou řadu styčných bodů. Alespoň tohoto názoru je ruský orientalista Kirill Semjonov a některé tyto styčné body rovnou vypočítává. Podle něj se zájmy Moskvy a Hamásu kryjí třeba v tom, že obě strany mají zájem na vzniku jiných center síly, než jsou jen Spojené státy. Představitel Hamásu jsou zároveň přesvědčeni, že Moskva může celý Blízký východ podpořit v boji proti vojenské, kulturní a politické expanzi Západu do tohoto prostoru.

V globálním a strategickém kontextu se tedy pozice obou stran do značné míry kryjí. Hamás právě proto s Moskvou vždy udržoval přinejmenším solidární, ne-li přátelské vztahy. Ostatně antiamerický a protizápadní patos Hamásu ruskému vedení vždy imponoval. Toto palestinské hnutí téměř nikdy nevystupovalo proti Rusku a nepodporovalo činnost namířenou proti bytostným zájmům Moskvy.

Poučné je v tomto ohledu i poměrně nedávné dění v ruské části Kavkazu: ačkoli v případě Čečenska Hamás do jisté míry s jeho separatistickými tendencemi sympatizoval, nakonec se proti tomuto odštěpenectví a rozkolu Ruské federace postavil.

Nejnověji Hamás podpořil tzv. zvláštní vojenskou operaci na Ukrajině, i když se v tomto případě na stranu Moskvy oficiálně postavilo jen pár arabských zemí a organizací. Faktem je, že tento postoj upevnil pozice Ruska v arabském světě a napomohl tomu, že řada Arabů začala ruskou válku na Ukrajině chápat jako výzvu monopolárnímu světu, což by podle ruského názoru mohlo potlačit roli USA v blízkovýchodní záležitosti.

Zajistit si loajalitu obyvatel

Ostatně – některá světová média začínají srovnávat přinejmenším těžko srovnatelné: Putinovu válku na Ukrajině a vpád Hamásu do Izraele. Na první pohled jde zejména z ekonomického a ještě spíše demografického hlediska o naprosté protiklady. Přesto však se společné body najít dají.

Například: Jak Hamás, tak Putina klika za svůj hlavní úkol považují co nejdéle setrvání v moci. Chcete-li dosáhnout něčeho takového, ať chcete, nebo ne, musíte si zajistit loajalitu

Kluci, co spolu mluví. Ruský ministr zahraničních věcí Sergej Lavrov (vlevo) a bývalý vůdce Hamásu Chálid Maš'al v roce 2015. FOTO PROFIMEDIA

obyvatelstva. Ekonomicky, tedy zvyšováním životní úrovně, se to jaksí nedaří. Připomeňme si, že v Rusku reálné příjmy občanů už téměř deset let před začátkem války vytrvale klesaly. Takže zbývá jediný osvědčený způsob: zvolit si nepřítel a na toho odpovědnost za vlastní neúspěchy svěst.

Dál už se vše vyvíjí jaksí samozřejmě. Čím víc je padlých a raněných, tím vyšší je i propagandou vydatně živěná nenávist k těm, kdož byli „jmenování“ nepřáteli. A to nepřáteli jak vnějšími, tak i vnitřními. Válka poskytuje generální pardon pro boj s odpůrci a umožňuje identifikovat všechny ty, kdož jsou právě u moci, se státem a vlastně s celým národem. Více to platí o současném Rusku, ale dá se očekávat, že i vedení Hamásu se v této válce začne považovat za ztělesnění celé Palestiny a všech Palestinců.

Co především společného ale mají vedení Hamásu i Ruské federace, je naprostá absence sebemenší naděje na nějaký pozitivnější scénář – jak ke škodě vlastní, tak i ke škodě národů, které tyto režimy zatáhly do zločinných válek.

Zajímavé je, jak si při osvětlování nejnovějšího arabsko-izraelského

Antiamerický
a protizápadní patos
Hamásu ruskému vedení
vždy imponoval

”

konfliktu počínají ruská státní média, především televize. Přímou okázale se totiž nestaví ani na jednu, ani na druhou stranu, ale nově vzniklé situace využívají k tomu, aby znovu jaksepatří vyčínily Západu a ve vhodném světle připomněly Ukrajinu.

Na kdysi nezávislé televizi NTV se dovidáme, že i CNN musela konstatovat, že americký prezident Biden se ocitl v zoufalé situaci, která je na něj až příliš složitá. Jeho poradci se prý natolik soustředili na Rusko a Čínu, že Blízký východ zcela pustili ze zřetele. Byli si naprosto jisti, že v tomto regionu je vše pod kontrolou, a „spolehli se jak na izraelské hrátky, tak na Mossad, který přece ví všechno o všech“.

Nu a jakmile se někde zmíní „kolktivní Západ“, ruští propagandisté si okamžitě vybaví i Ukrajinu, která je na ruských televizích prezentována zásadně jako oběť manipulací západních politiků. „Zatímco Američané podporují kyjevské neonacisty, západní zbraně směřující na Ukrajinu skupují palestinská militantní uskupení. Arabská média už zveřejnila poděkování ukrajinským zbrojařským baronům,“ uvádí na TV Rossija-1 známý ruský režimní válečný zpravodaj Jevgenij Poddubnyj, který na začátku ukrajinské války působil na Ukrajině a teď se přesunul na Blízký východ. Pro toto tvrzení neexistují žádné validní důkazy, ale okamžitě ho převzaly prakticky všechny ruské televize.

Myslet na budoucnost

Vraťme se ale na samý začátek, totiž ke vzájemnému poutu Ruska a Hamásu. Podle již citovaného Kirilla Semjonova si Rusko uvědomuje, že Hamás je na Blízkém východě důležitý hráč. Moskva, která se i nadále chce považovat za aktivní subjekt blízkovýchodního urovnání, dobře chápe, že v případě vzniku palestinského státu v něm právě Hamásu bude patřit víc než významné místo. A podle toho se chová.

DISKUSE

Izrael z války vyjde posílen. My také

PAVEL SMUTNÝ
prezident
Česko-izraelské smíšené
obchodní komory

Tento týden v pondělí odpoledne by za normálních okolností probíhala jednání mezi českou a izraelskou vládou, protože naši zemi měli navštívit izraelský premiér Benjamin Netanjahu a pět ministrů jeho vlády. Den měl vrcholit slavnostní večeří v Obecním domě spolupřítelstvem naší komorou. Místo toho došlo v sobotu k dramatickému a bohužel velmi tragickému vývoji událostí, o kterém v posledních dnech všichni čteme. Nejen Izrael, ale i jeho přátelé po celém světě čelí tomuto bezprecedentnímu aktu násilí, kdy jsou oběti

útoků civilní obyvatelé Izraele. Jak řekl premiér Netanjahu, nejde o „běžný útok“, ale o konflikt za nových podmínek, jde o válku.

Z mého pohledu je situace následující. V první řadě chci říct, že svět ani Izrael nekončí. Jsou to těžké a bolavé časy a nepochybně budou ještě nějakou dobu pokračovat, nicméně jsem přesvědčen, že Izrael z této situace vyjde vítězně a posílen.

Budou také zodpovězeny otázky, na které se desetiletí hledaly odpovědi. Myšlenka „dvoustátí“ je pohřbena. Veškeré ohledy a politická parita, kterou se Evropská unie snažila uplatňovat vůči Palestincům a Izraelcům, byla mýtem a spíše pomohla k dlouhodobé eskalaci sporů, které toto bezprecedentní násilí rozpoutaly.

Ukazuje se také, že ohledy naší domácí diplomacie, která tak úzkostně

dbala o to, aby neporušila tzv. úzus mezinárodního práva, a odmítala posunout české velvyslanectví do Jeruzaléma, byly liché. Zlu se skutečně ustupovat nemá a mezi Palestinci v Pásmu Gazy se toho zla za poslední roky urodilo obrovské množství.

Na našich nejen obchodních vztazích se nic nezmění

Jsem v kontaktu s izraelskou velvyslankyní Annou Azariovou. Ujistili jsme ji o sounáležitosti a vyzvali ji k tomu, ať se na naši komoru obrátí s jakýmkoliv potřebami, které její země má. Ví se, že jsou potřeba například krevní transfuze pro raněné. Jsme připraveni pružně a rychle reagovat na všechny prosby, které z Izraele přijdou.

Česko-izraelská smíšená obchodní komora je aktuálně často dotazována,

jak vypadá budoucnost vzájemných obchodních vztahů. Jsem přesvědčen o tom, že na budoucnosti nejen obchodních, ale i dalších vztahů se nic nezmění, a pokud ano, budou jen posíleny. V těchto chvílích prožíváme z obchodního hlediska, věřím, že krátkodobý lockdown. Naše komora měla připraveny tři obchodní mise do Izraele, jedna měla odletět za dva týdny, všechny již byly samozřejmě odloženy. Jsem však přesvědčen, že jakmile se situace znormalizuje, na obchodní mise okamžitě navážeme.

Jsem také přesvědčený o tom, že Česká republika zůstane nadále jedním z největších přátel Izraele. Nevidím to jen v raporech na státních budovách, ale i v projevech lidí, ať už na sociálních sítích nebo v ulicích. Izrael naši pozici chápe a my ji budeme správně vyjadřovat.

SERIÁL

Jak se dělá malý Čech

JIŘÍ JUST

Náš Alex byl poprvé na českém území. Pomyslně. Žádný výlet k české babičce se nekonal. Ani jsme malého nepropašovali přes pro Rusy uzavřenou českou hranici. To jsme jen konečně byli zaříditi na českém velvyslanectví našemu drobeckovi české občanství.

Ruské občanství má náš precek od narození. Ještě v porodnici dostal glejt, že je Rus. A tak jsme to chtěli vyvážit. Ani ne tak kvůli mně, nafrněnému fotířkovi, ale kvůli malému. Nikdo neví, jak bude vypadat Rusko za rok, natož za takových patnáct let. S paní chceme, aby Alex měl možnost odjet a žít tam, kde bude bezpečno.

Anebo abychom ho mohli, až bude zkrátka nejhůř, bafnout a prchnout domů, do Česka. Ano, iluze o šťastné budoucnosti Ruska nemáme.

Získat české občanství pro potomka není jednoduchá záležitost. Na velvyslanectví nemají připravené komínky občanek. Narození, ale také uzavření manželství nebo úmrtí státních českých občanů v cizině vede zvláštní matrika v Brně. Ano, jedna jediná, brněnská, matrika řeší životní události všech Čechů v zahraničí nebo lidí, kteří by se Čechy chtěli stát na dálku.

Svým způsobem jsme na tom ještě dobře. Museli jsme jen vyplnit několik formulářů, nechat přeložit rodný list Alexe plus další dokumenty. A taky si připravit několik desítek eur v hotovosti. Koruny neapřekvapí rubly česká ambasáda nebere.

Kdybychom nebyli s mou paní sezdáni, musel bych otcovství potomka dokázat testem DNA. A to pouze v Česku. V alternativní realitě, kde by se Alex narodil z volné lásky, by měl s českým občanstvím do konce Putinovy agrese proti Ukrajině utrum.

Nepříjemnější než drahé euro – ruská měna momentálně stojí méně než jeden eurocent – je, že jsme museli na konzulární všíchni. Na formulářích musí být českým notářem ověřený podpis paní manželky, anebo se musí podepsat před zraky v přítomnosti konzulárního pracovníka. A tak nás čekala rodinná návštěva na Fučíkově.

Kdy tu naposledy nebylo k hnutí? Snad před válkou. Nebo před Vrběticemi? Konzulární oddělení české ambasády v Moskvě zeje prázdnotou. Televize na zdi hraje do té samoty pro kovové lavičky. Podél místnosti visí obrázky s českými zámky. Jeden je šejdrem. Tak nějak to podtrhuje atmosféru čekárny, kde se na nic nečeká.

U okénka nás přivítala usměvavá úřednice paní R. Předám formulář a jsem rád, že si můžu zašvitořit český.

„A to je chlapeček, nebo holčička?“ nakoukla zpoza skla do kočárku R. Alex není vidět, ale dosvědčíme, že chlapeček.

Paní úřednice obdivovala klid malého. Spoiler. Krátce po opuštění konzulárního ho chytne pořádný hysterik.

Za asistence paní R. doplním nejasná polička dotazníku, má paní se pod dohledem podepíše, a za dva měsíce budeme mít doma ještě i malého Čecha. Když Brno dá.

Autor je spolupracovníkem LN v Moskvě. Další díl seriálu otiskneme za týden.